

Reacties kunnen zoals steeds naar g.t@telenet.be

2022-17

Gentse Torenwachter in Saint-Raphaël (Frankrijk)?

Lezer Frank Ödberg stuurde ons een foto door van een torenwachter die we normaal op het Gentse Belfort zouden verwachten (afb. 1). Hij vraagt zich af hoe dit beeld in het Zuid-Franse Saint-Raphaël terecht kwam, en wat het daar staat te doen.

2022-18

Gentse Torenwachters (bis)

Voortbordurend op de prikkelende vraag van Frank Ödberg, behandelen we graag volgende vraag van lezer Mario Coene, eveneens over de torenwachters van het belfort:

“De stenen torenwachters in de nissen op de vier hoeken van het Belfort horen bij de krachtigste symbolen van de Arteveldestad. Hun collega's in vlees en bloed hielden de stad in het oog en samen met de klokkenluiders sloegen deze 'stadswakende mannen' alarm bij (brand-) gevaar. Van deze torenwachters zijn er bronzen replica's gemaakt in 4 verschillende uitvoeringen: één met een zwaard, één met een bijl, één met een bazuin en één met een lans. De beeldjes van ongeveer 28cm groot werden een tijdje als torenwachtersprijs uitgereikt aan verdienstelijke Vlamingen door de Dr. J. Goossenaertskring en het Rodenbachfonds Oost-Vlaanderen. Deze beeldjes werden vroeger ook verkocht in een souvenirwinkel aan het Gravensteen. Het is mij niet bekend wie de maker is van deze beeldjes: er is geen signatuur aan te treffen.”

Mario Coene zou dan ook graag meer te weten komen over deze bronzen beeldjes (afb. 2): “wie heeft het ontwerp gemaakt, en worden ze nu nog gegoten? Waar zijn ze gegoten? Hoeveel van deze beeldjes zouden er gemaakt zijn? En waarom een kruis of een leeuw op het schild?”

2022-19

Fietsplaatjes

Een lid van de redactie trof op de zolder van zijn Gentse woning twee uitstekend bewaarde fietsplaatjes aan die dateren van 1913 en 1915 (afb. 3). Wellicht zullen de wat jongere lezers van GT zich afvragen wat een fietsplaat is: dit was in feite de voorloper van de 'huidige' nummerplaat voor gemotoriseerde voertuigen en werd al ingevoerd rond 1890, toen de fiets nog als een luxevervoersmiddel moest worden beschouwd. Deze fietsbelasting werd geheven door de provincies en gemeenten, en werd uiteindelijk in de jaren '80 van de vorige eeuw afgeschaft, naar verluidt omdat het op den duur meer kostte om de plaatjes elk jaar te drukken en te verdelen dan dat de belasting zelf opbracht.

De vraag van ons redactielid: kan men in de provinciale dan wel in de stedelijke archieven aan de hand van de nummering van de fietsplaat de eigenaars ervan achterhalen?

Lezers met meer tips of info hierover, of een bijzonder eigen exemplaar, worden vriendelijk uitgenodigd de redactie te contacteren via g.t@telenet.be.

Afb. 3. De hier beschreven Oostvlaamse fietsplaatjes.

2022-20

Zusters van Sint-Vincentius – dubbelportret op de cover van GT 2022/2

Lezer Marc Hanson laat weten dat naar zijn mening het afgebeelde echtpaar in de groepsfoto bij het artikel over de Zusters van Sint-Vincentius A Paulo (zie daarvoor ook het bijschrift bij afb. 2, p. 135 van GT 2022/2) niét het Britse koningspaar George V en Mary voorstelt, maar gewoon onze “eigen” koning Albert I en koningin Elisabeth.

2022-21

Huguette Taymans, auteur van het artikel [GT 51(2022)2] over Charles Verbessem en de Waterzooi restaurants in Gent en Brussel, wijst ons op een vergissing in de ondertitel bij het grafbeeld van Verbessem: de foto werd door haar gemaakt. Hij is dus niet afkomstig uit het werk van Capiteyn en Decavele ‘In steen en brons van leven en dood’.

2022-22

Good news from Ghent

Trouwe lezer Marc Coucke (niet te verwarren met zijn naamgenoot uit Merelbeke) vertelt ons de volgende anekdote:

“In augustus vorig jaar waren we op reis in Ierland en waren we op een avond uitgenodigd bij een Ierse vriend. Hij had nog een buur uitgenodigd die met hem in het middelbaar had gezeten. Na de koffie begonnen we te keuvelen en toen beide heren (70-plussers) hoorden dat we in Gent woonden, begonnen ze in koor een gedicht te reciteren dat zij op school geleerd hadden. Het gedicht was “From Ghent to Aix” (Aix verwijst naar het huidige Aken, Duitsland, nvdr) en de dichter was de Engelsman Robert Browning.

Marc Coucke vraagt vervolgens of er een lid van de vereniging is die een verband kan leggen tussen de dichter Robert Browning en zijn reis van Gent naar Aken.

De GT-redactie legde deze vraag zelf al voor aan Herbert De Vleeschouwer en Jean-Paul den Haerynck, die ons doorverwezen naar het uitgebreide lemma over Robert Browning op www.literairgent.be. Kort samengevat is de vermelding van de stad Gent in het gedicht niet per se als een geschiedkundige verwijzing te begrijpen: in de avant-gardistische poëzie van Browning gebeurde

het regelmatig dat steden werden gefictionaliseerd, of zelfs louter vermeld om klank- en stijlredenen.

In het gedicht zijn verder toespelingen terug te vinden op middeleeuwse ridderromans: het hoofdpersonage van het gedicht heet Roland, naar het gelijknamige “Chanson de Roland” (later vertaald tot het Middelnederlandse Roelantslied). Een ander personage heet Joris (naar Sint-Joris en de Draak?).

De laatste strofe willen we u niet onthouden:

And all I remember is—friends flocking round
As I sat with his head 'twixt my knees on the ground;
And no voice but was praising this Roland of mine,
As I poured down his throat our last measure of wine,
Which (the burgesses voting by common consent)
Was no more than his due who brought the good news from Ghent.

Robert Browning, in “Dramatic Romances and Lyrics”, 1845, Londen.

Nvdr: Roland is in het gedicht van Browning de naam van het paard dat de boodschapper in no time van Gent naar Aken bracht. Het beest danken met een maat wijn, mocht dan wel op bijval rekenen bij de ‘burgesses’, in de realiteit was dat zeker niet aangewezen. Het kon zelfs dodelijk zijn.